kronika

SALUS
REI PUBLICAE
SUPREMA
LEX ESTO

POŚWIĘCONA SPRAWOM POLSKIM

Wracając z pogrzebu ostatniego człowieka,
jak wyzwanie
rzucam przygarść powietrzną - skowronka - w niebo
i ziemię ronię jak łzę nad wszechświatem

K.K. Baczyński

ROK II KØBENHAVN 1972 NR 21–22

KRONIKARZ
MICHAŁ WOJCIECH ZBĄSKI

FUNDUSZ WYDAWNICZY

Na fundusz wydawniczy "Kroniki" wpłacili:

5.TMNiSz w Kopenhadze dnia 25.09.br. kr.22.50
6.TMNiSz w Kopenhadze dnia 26.11.br. 66.-
7.Dochód ze sprzedaży książek 70.-

Bóg zapłać!

Poczta redakcyjna

Pan St.S. z Kopenhagi.
Serdecznie dziękujemy za udostępnienie oryginalnych materiałów do historii uchodźtwa polskiego w Danii.

Pan L.N. z Viby.
Dziękujemy za przesłane materiały, które częściowo wykorzystamy.Dokumenty oryginalne zwrócimy.

ADRES "KRONIKA" Dk-2300 KØBENHAVN S. DANMARK BOX 1806
KONTO GIRO 20 55 05.
ZA TREŚĆ PUBLIKACJI PODPISANYCH ODPOWIEDZIALNOŚĆ PONOSZĄ AUTORZY.ZA TREŚĆ OGŁOSZEŃ REDAKCJA NIE ODPOWIADA.
MATERIAŁÓW NIE ZAMÓWIONYCH NIE ZWRACA SIĘ.
PRENUMERATĘ MOŻNA ZAMAWIAĆ W WYDAWNICTWIE - ADRES J.W.
PRENUMERATA ROCZNA Dkr. 33.-, PÓŁROCZNA Dkr. 17.- CENA EGZEMPLARZA POJEDYŃCZEGO Dkr. 3.-
ZAGRANICA OPŁACA DODATKOWO PORTO WEDŁUG TARYFY.

P O L S K A J E S T J E D N A

To nie ważne, że każdy z nas nosi w sercu trochę inną, inaczej zapamiętaną.Ważne, że w naszych wspomnieniach, marzeniach i mój Boże jakże gorących i nieśmiałych zarazem - pragnieniach jest Ona Wolna, Niepodległa.
My wszyscy, którzy na Zachodzie pozostaliśmy, lub dostaliśmy się tu z którąś z kolejnych fal emigracji wiemy, że dzień zakończenia II.wojny światowej nie będzie w Polsce nigdy świętem naprawdę narodowym, świętem Wyzwolenia i Narodzin, świętem takim, jakim stał się 11.listopada sprzed 54 lat.
Polska pozostała pod okupacją.Dla ludzi pragnących niezależności nie może mieć żadnego znaczenia fakt, czy najeźdźca nosi na czapce swastykę czy czerwoną gwiazdę.
Przed kilku laty jeden z polskich pisarzy pisał: "Polska jest krajem okupowanym i tylko nie zapominając o tym ani na chwilę trzeba o Polsce myśleć i starać się Polsce pomagać.Każde inne myślenie na temat Polski, jest myśleniem nie Polaka: jest myśleniem dozorcy niewolników i głupca."
Współpracę z najeźdźcą nazywano zawsze kolaboracją, dzisiejsi władcy Polski starają się nam zasugerować, że może być ona "trwałą i mądrą przyjaźnią." Nikt w to nie wierzy, ale smutne jest, że dużo ludzi w Kraju pogodziło się już, że nie jest wstydem głoszenie takich haseł i życie napiętnowane dwiema najohydniejszymi rzeczami na świecie: nędzą poglądów i tchórzostwem.
Tym ludziom i nam wszystkim trzeba przypomnieć raz jeszcze:
Polska jest jedna.Tylko jedna.Polska Niepodległa.

kronikarz

NA ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI

Dwieście lat temu nastąpił pierwszy rozbiór Polski a w październiku 1795 roku Rzeczpospolita szlachecka utraciła ostatecznie niepodległość.Trzej sąsiedzi - zaborcy objęli rządy nad narodem polskim.Czasy to odległe a odległość tę powiększyła półtorawieczna niewola.
Bliższe naszym czasom są zrywy narodu polskiego w latach 1831 i 1863, które dały znać całemu światu, że naród polski, że duch tego narodu żyje i nie rezygnuje z wolności, niepodległości i całości swej ojczyzny.
Ani rusyfikacja, ani germanizacja naszego narodu nie mogła i nie dała rezultatów.Wielka Emigracja i ich potomkowie doczekali Polski wolnej, która w dniu 11.listopada 1918 roku po przekazaniu władzy Józefowi Piłsudskiemu przez Radę Regencyjną odrodziła swój byt państwowy. Już w dniu 16.11.przemówiła depeszą - pierwszym aktem państwa polskiego wobec państw obcych skierowaną w pierwszym rzędzie do Prezydenta Stanów Zjednoczonych, Królewskiego Rządu Angielskiego, Cesarskiego Rządu Japońskiego, Rządu Rzeczpospolitej Niemieckiej i wszystkich rządów państw wojujących i neutralnych następującej treści:
"Jako naczelny wódz armji polskiej, pragnę notyfikować rządom i narodom wojującym i neutralnym istnienie niepodległego państwa polskiego, obejmującego wszystkie ziemie zjednoczonej Polski.
Sytuacja polityczna w Polsce i jarzmo okupacji nie pozwoliły

/dok.na str.2/

dotychczas narodowi polskiemu wypowiedzieć się swobodnie o swoim losie.Dzięki zmianom, które nastąpiły wskutek świetnych zwycięstw armij sprzymierzonych - wznowienie niepodległości i suwerenności Polski staje się odtąd faktem dokonanym.
Państwo polskie powstaje z woli całego narodu i opiera się na podstawach demokratycznych.Rząd polski zastąpi panowanie prze mocy, która przez sto czterdzieści lat ciążyła nad losami Pol ski, ustrojem zbudowanym na porządku i sprawiedliwości.Opierając się na armji polskiej pod moją komendą, mam nadzieję,że odtąd żadna armja obca nie wkroczy do Polski, nim nie wyrazimy w tej sprawie formalnej woli naszej.Jestem przekonany, że potężne demokracje Zachodu udzielą swej pomocy i braterskiego poparcia polskiej rzeczypospolitej odrodzonej i niepodległej."
- pisał Wódz naczelny J.Piłsudski.
Swięto niepodległości z chwilą objęcia władzy przez narzucony narodowi reżym z łaski sowieckiej w 1944 r.nie jest/nie może być obchodzone.Polska nie jest państwem wolnym a państwem satelickim jednego z wrogich narodowi polskiemu mocarstw, w którego obozach pracy przymusowej znajduje się milionowa armia Polaków, na terenie którego znalazło męczeńską śmierć setki tysięcy innych naszych rodaków z najczarniejszą z czarnych plam - ofiarami masakry katyńskiej.
Gen.Z.Bohusz-Szyszko pisze:"...gen.Panfiłow podał nam, że wg posiadanych przez niego wiadomości, jeńcy byłej Armii Polskiej są skoncentrowani w trzech punktach: w obozie Griazowiec/Wołodskiej Obłaści/około 1000 oficerów, w obozach Jużskim i Suzdalskim/Iwanowo-Wozniesienskiej Obł./ około 10000 żołnierzy oraz w obozie Starobielskim około 10000 żołnierzy.Ponadto na Syberii i na Uralu miała znajdować się pewna bliżej nie znana liczba obywateli polskich...
...Do sprawy tej powracaliśmy wielokrotnie, lecz nigdy nie uzyskaliśmy uczciwej i rzeczowej odpowiedzi.Milczały władze sowieckie, milczał bezbrzeżny obszar ziemi sowieckiej.Jednemu z dygnitarzy sowieckich podczas rozmowy z oficerem polskim wymknęło się nieoględnie zdanie:
- Popełniliśmy okropny, fatalny błąd.
Na ucho żołnierzowi polskiemu, udającemu się do wojska, szepnął przychylny mieszkaniec wybrzeża Oceanu Lodowatego: - Nie zobaczycie ich.Są wywiezieni na Ziemię Franciszka Józefa, a część z nich zatopiono podczas transportu.
Przybiegła głucha wieść z pod Kamczatki:
- Nad dolną Kołymą, gdzie można dotrzeć tylko podczas jednego miesiąca letniego, widziano ich w kopalniach węgla i rudy żelaznej.
Zażartował złośliwie Stalin: - Uciekli do Mandżurii...
Milczą władze sowieckie, milczy bezbrzeżny obszar ziemi sowieckiej, a jednak nie ustrzegły strasznej swej tajemnicy..."
Na całej drodze dotychczasowej historii Rosji - Polacy stali na przeszkodzie ich imperialistycznym celom zarówno za carów białych jak i czerwonych. Dlatego też naród nasz był jednym z pierwszych celów ubezwłasnowolnienia go jeśli nie wyniszczenia fizycznego.Wystarczy przypomnieć historię ostatnich 54 lat.
W okresie międzywojennym Polska radowała się wolnością i niepodległością choć wiele spraw głównie wewnętrznych nie zostało rozwiązanych...
W dzisiejszym świecie święto niepodległości dla każdego narodu stanowi święto wolności fizycznej i duchowej, jest okazją do zamanifestowania swej własnej woli na ziemi praojców/dok.str.3/

do ukazania siły czerwonym imperiom, które dążą do ujarzmienia narodów, do wprowadzenia współczesnego niewolnictwa narodów.
Naród polski mimo, że należy do obozu zwycięzców z ostatniej wojny nie może przemówić pełną i niezależną siłą głosu ale pokazał co myśli w latach 1945-48, 1956, 1968 i w grudniu 1970 roku w wyniku czego i my choć emigranci wewnętrzni od lat - zostaliśmy emigrantami faktycznymi i dołączyliśmy do głównego nurtu wolnej myśli polskiej.
Tę wolność tutaj winniśmy jak najlepiej wykorzystać dla ogólno narodowych celów i codziennie manifestować czynem wolę przywrócenia wolności i niepodległości narodowi polskiemu, przywrócenia mu należnego miejsca wśród demokratycznych państw zachodnich.
Czcząc dzisiaj 54.rocznicę odzyskania niepodległości przez Polskę - składamy hołd poległym z obcą przemocą rodakom, łączymy się z narodem, z naszymi bliskimi i przyjaciółmi, którzy nieraz bohatersko muszą stawiać czoła, by nie dać się upodlić, zgnębić, by nie stać się ślepym narzędziem w obcych rękach.

STEFAN L I S

/Z przemówienia okolicznościowego na zebraniu Towarzystwa Miłośników Nauki i Sztuki w Kopenhadze wygłoszonego w dniu 11.11.72/

<u>LESZEK ORLIK</u>

O N I I M Y

Ci sami ludzie, te same cele - choć metody zmieniły się dość radykalnie w ciągu ostatnich 28 lat.Podstęp, obłuda, oblicze Światowida/niech mi Światowid wybaczy/, stonogi - charakteryzują tych panów na żołdzie Moskwy.
W okresie "władzy ludowej" zależnie od okoliczności - poszczególne ambasady PRL składały wieńce, kwiaty na różnych grobach i miejscach na zachodzie/ i tylko kiedyś raz pod Lenino/, zamykały oficjalnie na ten dzień kancelarie, że to niby choć rządy komunistyczne - szanuje się uczucia innych.
W dniu 1.11.72 w Kopenhadze również ambasada nie była czynna ze względu - jak to podano w prasie duńskiej - na święto umarłych, złożono wieniec pod pomnikiem poległych uczestników duńskiego ruchu oporu i na grobie oficera ze statku "Piłsudski" Lucjana Masłockiego.
W PRL oficjalnie ten dzień się nie święci, biur i urzędów nie zamyka się.Wiele setek pomordowanych w grudniu 1970 na Wybrzeżu też zapewne reżym nie uczcił boć zdemaskowałby to oficjalną wersję o 47 poległych.Na setkach grobów tych ofiar i nazwiska są przecież zmienione, i daty nieprawdziwe.Wierzę jednak, że groby te nie zostały zapomniane przez społeczeństwo i zapewne zostały już zarejestrowane przez nie dla pamięci następnych pokoleń.
Obojętność polskich emigrantów w Danii posunęła się bardzo daleko m.in.wobec i tych zagadnień.Czasem w naszych obowiązkach wyręczają nas Duńczycy... W Aalestrup na Jutlandii spoczęło sześciu lotników naszych, w Sorø na Zelandii jest ich pięciu, w Ryparken w Kopenhadze leży L.Masłocki z żoną zamordowany przez gestapo za pracę konspiracyjną...
Czyny i bohaterstwo tych poległych weszły do historii oręża polskiego i nie ma wątpliwości, że walczyli o Polskę wolną, niepodległą i demokratyczną.
Pamięć swoją manifestują jednak ci, którzy swą obecnością profanują miejsca uświęcone polską krwią przelaną za wolność, całość

i niepodległość Polski.
Wygodnictwo i zmaterializowanie oraz niesnaski emigranckie biorą górę zamiast pamięci, że los pozwolił nam przeżyć kataklizm wojenny i zostaliśmy dłużni poległym rodakom.
Żałować również należy, że w Kopenhadze na najbardziej chyba polskim cmentarzu pominięto świeższej daty groby przy procesji cmentarnej - choć były przy nich rodziny polskie.
Można dyskutować i zastanawiać się czy to niedbałość, bagatelizowanie zagadnienia czy dyskryminacja.Umarłym i tak już nic nie pomoże.Bóg wezwał ich do siebie.
Dla żyjących symbole zewnętrzne mają jak dotąd duże znaczenie nawet w okresie posoborowego liberalizmu i niesłusznego upraszczania spraw.
Nic tu nie pomogą deklamacje słowne o jedności działania chrześcijan, katolików; nic nie pomoże ogłoszenie roku pod hasłem "Obcy wśród nas" i nic nie pomoże udział grup narodowościowych w takiej czy innej impresie parafialnej czy diecezjalnej - jeśli my sami nie potrafimy przekonać katolików innych narodowości wśród których żyjemy, że Polak ma tę samą duszę, życie i prawo do niego od Boga na równi z Duńczykiem, Niemcem, Brytyjczykiem itd.Zobojętnienie społeczności polskiej zarówno zorganizowanej jak i pozostającej poza organizacjami jest przerażające a cieszy tylko wrogów narodu polskiego.

Leszek Orlik

● W tym miesiącu bawili z wizytą w Kopenhadze przedstawiciele partyjnego sejmu warszawskiego z "generałem" Stanisławem Gucwą a członkowie grupy "Znak" w dn. 9.bm zainteresowali się nawet Biblioteką Polskiej Misji Katolickiej.

● Drogi na wschód są zamknięte dla samochodów produkcji państw zachodnich - to wniosek wyciągnięty przez ekspertów na podstawie rezultatów Wystawy Samochodowej w Brnie.

● Det er også vores problem! /To jest także nasze zagadnienie/ mówi ulotka przygotowana przez grupę uchodców politycznych zamieszkałych w Aarhus w związku z referendum Danii w sprawie przystąpienia do EWG.

"De danske politiske flygtninge fra Østeuropa støtter med det kraftigste det danske folketing og den danske regering i dennes bestraebelse på at sige Ja til EF.
Ja til EF - Nej til Sovjet og Amerikansk Imperialisme!
Ulotkę podpisali:
Prof.Dr Józef Parnas i mgr Leon Nikulin z Polski,
Aleksander Bronislawski, dziennikarz z Czechosłowacji,
Boris Iliev, dziennikarz z Macedonii,
Nikolas Dimesku, marynarz z Rumunii,
Nikola Kitov, student z Bułgarii oraz Aleksander Sergeev , student z Rosji.

TŁUMACZENIE TEKSTU DUŃSKIEGO /KRONIKA Nr 6/16/ z czerwca br/

Stary komisarz leżał na łożu śmierci.Przy nim stał aparat do transfuzji krwi.
Chorego odwiedził jego przyjaciel z czasów rewolucji, który teraz był jego zastępcą w pracy.
Maxim - mój przyjacielu - szeptał komisarz.Zapisuję tobie wszystko co posiadam: 3 samochody, domek letni nad Morzem Czarnym, zbiór obrazów i piwnice z winem.
Wszystko to będzie twoje po mojej śmierci.
Maxim płacząc - dziękował i mówił: "stary przyjacielu będzie nam wszystkim ciebie brak/str.5/

/dokończenie ze strony 4/
ciebie, który tak wiele zrobił dla nas wszystkich.Czy ja mogę coś zrobić dla ciebie?
Tak - mój drogi - odpowiedział komisarz.Przestań zaciskać przewód dopływu krwi."

Tłumaczyła L.D.

"GŁOS ANGLII"

Pod powyższym tytułem ambasada brytyjska w Warszawie wydawała czasopismo, które było bardzo chętnie przez wszystkich czytane, w 1947 roku.
W jednym z listopadowych numerów dołączono kolorowy dodatek ilustrujący uroczystość zaślubin obecnej królowej Elżbiety II. z por.Mounbaten.

EUROPEJSKA UNIA SKAUTÓW

Na konferencji w Stambule przewodniczący Duńskiego Związku Skautów mec.Johan Kroman został wybrany przewodniczącym Unii obejmującej 1,5 mil.członków a Duńczyk J.Guldberg Rasmussen jest kierownikiem Biura Unii w Genewie.

MIĘDZYNARODOWA WSPÓŁPRACA MIAST

Idea współpracy miast bliźniaczych rozwija się a polskie miasta nawiązały także kontakty: Szczecin współpracuje z Aarhus w Danii, Nowy Sącz z Narwikiem w Norwegii, Gdańsk z Turku,Gdynia z Kotka i Łódź z Tampere w Finlandii.
W Kalmar /Szwecja/ organizuje się co roku "Dni Gdańska" a w Hameenlinna/Finlandia/ - "Dni Torunia".
Współpracują także środowiska naukowe i tak np.: z Białegostoku i Lund/Szwecja/, Uniwersytetu Wrocławskiego i Uniwersytetu w Aarhus, Instytut Bałtycki z Gdańska z kilku uczelniami skandynawskimi wspólnie rozwiązuje wybrane problemy naukowe. Instytut przygotowuje pracę poświęconą historii stosunków polsko-skandynawskich.
Należy dodać, że przez 20 lat PRL Instytut Bałtycki istniał tylko w książce telefonicznej.

PODWYŻKA RENT

Tabele zamieszczoną obok podało czasopismo związku prac. handlowych i biurowych "HK Bladet" w numerze 9 z października br.
Z dniem 1.10.br.nastąpi podwyżka rent:
a/państwowa/folkepension/do 15540.-kr. tj.o 1000.-kr; miesięcznie do 1295.- czyli o 82.- licząc dla małżeństwa,
b/dla osób samotnych wysokość zwiększa się z 805.- do 859 koron miesięcznie.

Arbejdsmarkedets Tillægspension

Som det vil være bekendt, vil slutpensionerne i ATP blive ændret fra den 1. oktober 1972, således at den højeste pension bliver forhøjet fra 2.400 kr. til 4.008 kr. årligt. En følge heraf bliver, at bidragene ligeledes forhøjes for såvel arbejdsgiver som for lønmodtager fra 1. oktober 1972. Bidragene vil herefter udgøre følgende:

	Lønmodtager-bidrag (1/3)	Arbejdsgiver-bidrag (2/3)	I alt:
	Kr.	Kr.	Kr.
Månedslønnede (månedsbidrag) Mindst 130 timers månedlig beskæftigelse hos samme arbejdsgiver (fuldt bidrag)	12,00	24,00	36,00
65-129 timers månedlig beskæftigelse hos samme arbejdsgiver (1/2 bidrag)	6,00	12,00	18,00
Ugelønnede (ugebidrag) Mindst 30 timers ugentlig beskæftigelse hos samme arbejdsgiver (fuldt bidrag)	3,00	6,00	9,00
15-29 timers ugentlig beskæftigelse hos samme arbejdsgiver (1/2 bidrag)	1,50	3,00	4,50

PAMIATKI Z OFLAGU

DNIA 2 LISTOPADA 1942
O GODZ 10 ODBĘDZIE SIĘ
W SALI KONCERTOWEJ
NABOŻEŃSTWO ŻAŁOBNE
ZA POLEGŁYCH
OBROŃCÓW WARSZAWY

KSIĘGOZBIÓR
OFICER. OBOZU JEŃCÓW
W HOHNSTEINIE

Z prywatnego zbioru b.jeńca z obozu w Woldenbergu

● Marian Marzyński z Kopenhagi uzyskał na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Nyon/Francja drugą nagrodę za krótkometrażowy film pt.De fremmede/Obcy/ traktujący o obcych robotnikach w Danii.

● W pierwszym tygodniu listopada br. bawił w Kopenhadze Lalkowy Teatr "Marcinek" z Poznania, który wystawił sztukę Anny Świrszczyńskiej "Hefajstos" w języku esperanto.

● "Krzysztof Kolumb był Żydem" - stwierdza w swej książce Szymon Wiesenthal.
Autor dowodzi w swej nowej książce, że wyprawa Kolumba była finansowana przez bogatych Żydów hiszpańskich, co jakoby miało umożliwić odkrywcy Ameryki rozpoczęcie podróży na pięć godzin przed oficjalną zgodą dworu.

● Muzeum Walki o Wolność Danii w Kopenhadze odwiedziło od chwili jego powstania w 1957 roku ponad 2,1 miliona zwiedzających.

W PROGRAMACH RADIA I TV

DR program II

dnia 12.11.

16.50—17.10 (S) Violinsonate af Bach. Nr. 1, g-mol. BWV 1001. Henryk Szeryng.

dnia 18.11.

22.35 (S) Bayreuth 1972. 3. akt af Richard Wagners »Siegfried« med Catarina Ligendza, Marga Höffgen, Jean Cox og Thomas Stewart i hovedpartierne og Horst Stein som dirigent.

dnia 24.11.

20.50 Radioteatret. Laokoon-gruppen. Et radiospil af Tadeusz Różewicz. Instruktion: Harry Kätlev.

21.50 Black Theatre in America

20,00 (F) Det enøjede vidne.
En serie udsendelser, som viser, at massemediernes virkelighed ikke behøver at være virkeligheden. 3. Kamp i æteren. En engelsk rapport i München. Produktion: Grus Mac Donald for Granada. Danske tekster: Jan Grodin. Tilrettelæggelse: Lars Graff Nielsen.

W dniach 22.,23. i 25.października br.nadano w TV duńskiej cykl audycji "Det enøjede vidne" - o wpływie środków masowego przekazu na społeczeństwo.W ostatnim programie w dniu 25.10. omawiano m.in.pracę Radia Wolna Europa i Liberty, w którym wystąpił dyrektor Sekcji Polskiej RWE Jan Nowak.Warto dodać, że to co autorzy audycji poddali krytyce było również ich udziałem.

poezja

leszek j.zawidran

garść pamiętania
jak garstkę ziemi
trochę czekania
trochę myślenia
odchodzącym
modlitwa dłoni
cisza gotycka
wzrok nieruchomy
ave maryja
odchodzącym

my
tylko kwiaty umarłym
my
tylko ramiona z drewna
zardzewiałe skrzypnięcie bramy
gdy w niedzielę
jedziemy na cmentarz

oni
tylko z gipsu popiersia
oni
mają oczy od szklarza
i ramiona zgięte zmęczeniem
pochyleni
w ziemię cmentarza

jesienne drogi
czterech pór roku
ziemia zmęczona
gorący popiół
odchodzącym
w otwartych oczach
ogień się pali
modlitwa dłoni
tych co zostali
odchodzącym

SZWEDZI CZYLI OPTYMIZM

W dniu 17.11.br. o godzinie 21.40 na ekranach telewizorów nastawionych na II.program szwedzki pojawiła się plansza następującej treści:

Prawda o Polsce

pensja	500.- kr
podatek	6 %
komorne	50.- kr
wyżywienie 4 osobowej rodziny	250.- kr
samochód	30000.- kr

Nie wiem według jakiego kursu zostały złotówki przeliczone na korony/jak wiadomo jest w Polsce tyle różnych kursów wymiany, ile instytucji i osób zajmujących się nią już to oficjalnie już to prywatnie/, wiem tylko, że wszystko razem jakoś się"nie klei". Jeśli nawet przyjmiemy za sumę wyjściową owe 500.- koron miesięcznego wynagrodzenia, to dalsze rubryki zmienią się następująco:

podatek	10 - 15 %
komorne	ca 85.- kr
wyżywienie 4 osobowej rodziny min.	380.- kr
samochód	od 12000 do 100000.- kr

Szybko obliczmy: po potrąceniu podatku pracownik otrzymuje 450.- kr, mieszkanie i utrzymanie kosztują go 465.-kr Pytanie: z czego Polacy żyją? Z przyzwyczajenia.
Kto kupuje sobie w Polsce samochody, francuskie koniaki/wg skali 125 kr 1/2 litra/, wille za 200 - 300 tysięcy? Swiat pracy:robotnicy i chłopi, których - w odróżnieniu od ich braci w krajach kapitalistycznych - nikt nie wyzyskuje.

/jed/.

"NIEWINNY" SELMER NIELSEN

Witold Nowicki pod opiekuńczymi skrzydłami Feliksa Walichnowskiego produkuje się w PRL jako ekspert zagadnień skandynawskich.M.in. w "Panoramie północy" z dnia 30.07.br. rozwodzi się w wypracowaniu pt.Tajemnica Bodoe i Thule na temat roli Norwegii w realizacji planów wywiadu amerykańskiego.O co chodzi?
Otóż na kanwie filmu dokumentalnego zrealizowanego przez dziennikarzy szwedzkich dotyczącego szpiegowskiej działalności Norwega Selmer Nielsena - Nowicki szczuje i urabia opinię.
S.Nielsen jako 17 letni młodzieniec został zwerbowany do pracy na rzecz wywiadu sowieckiego na północy Norwegii, która graniczy z Sowietami.Przeszkolenie fachowe i polityczne odbył w Murmańsku i kilka razy odbył nielegalne podróże do swych mocodawców w celu uzupełnienia wiadomości jakie przekazywał z Bodoe - bazy lotniczej NATO, by w końcu po 17 letniej działalności pozostać w rodzinnej wiosce rybackiej i dać się ująć władzom w grudniu 1967 r.
Nadmienić wypada, że ojciec Nielsena oraz szwagier byli także sowieckimi szpiegami od roku 1942 i oni to są współwinnymi tragedii młodego Selmera o czym on sam jak i jego siostra przed kamerą mówili.
Oskarżony skazany został na 7 1/2 roku więzienia i konfiskatę 75000 koron norweskich, które pochodziły z wykonywanego procederu.
Z uwagi na astmę i dobre sprawowanie się Selmer Nielsen został po 2 latach zwolniony z więzienia i dalej wykonywał zawód rybaka.

/dokończenie na s.9/

Dokończenie Selmer Nielsen.

Charakterystyczne, że w tydzień po udzieleniu wywiadu dwóm dociekliwym dziennikarzom szwedzkim - Selmer został napadnięty i stracił oko.Kto to spowodował - nie chciał powiedzieć.
Film pokazano w TV skandynawskiej w dniach 26.i 27.09.1972 r.
A W.Nowicki? Oczywista cytuje wypowiedzi osób występujących w reportażu a najmniej głosu oddaje"bohaterowi", którego działalność doprowadziła do zestrzelenia samolotu U-2 k.Swierdłowska w dniu 1.maja 1960 r., by wszystko pasowało w "ramkę" - czytelnicy i tak nie mają możliwości sprawdzenia.
Takim jak Nowicki nawet dwudziestoletni pobyt na zachodzie i demokracja skandynawska nie jest w stanie niczego nauczyć. Tacy pozostają schizofrenikami... /eska/.

Z ŻYCIA ORGANIZACJI

▼ Polska Rada Społeczno-Kulturalna w Danii, która w dniu 26.czerwca br.rozpoczęła posiedzenie sprawozdawczo-wyborcze zakończyła obrady w dniu 25.października br.wyborem nowych władz.
Posiedzeniu przewodniczył p.Olgierd T.Zalewski.
Na marginesie tego"wydarzenia" warto przypomnieć, że między innymi tym sposobem "położono" już niejedną pożyteczną inicjatywę i pracę społeczną nie tylko na tutejszym terenie.Warto, by nauki z przeszłości nie poszły w zapomnienie!

▼ Towarzystwo Miłośników Nauki i Sztuki w Kopenhadze w dniu 11.listopada br.zorganizowało uroczysty wieczór poświęcony 54.rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę, na którym wygłoszono okolicznościowe przemówienie, recytowano poezję Mariana Hemara do muzyki F.Chopina oraz przyjęto uroczyście dalszych dwóch członków zwyczajnych Towarzystwa.
Wieczór rozpoczęto pieśnią Bogurodzica a zakończono hymnem Wszystko co nasze...

▼ W dniu 8.11.ukonstytuowało się Prezydium Polskiej Rady Społeczno-Kulturalnej w Danii drugiej kadencji.

▼ Na posiedzeniu Polskiej Rady SK w Danii w dniu 15.11.między innymi omawiano organizację sylwestrowego Balu Polskiego 1972.

▼ Biblioteka Polskiej Misji Katolickiej w Danii zorganizowała w swej siedzibie kopenhaskiej w dniu 11.listopada br.wieczór poświęcony Toruniowi, na którym wystąpił dr Eugeniusz Gąsiorowski - autor książki "Ratusz w Toruniu".

▼ W niedzielę dnia 12.listopada br.w siedzibie Polskiej Misji Katolickiej w Kopenhadze odprawiono uroczystą mszę św.z okazji święta niepodległości a poświęconą wszystkim poległym w obronie wolności i niepodległości Polski, w czasie której odczytano list episkopatu Polski na temat patriotyzmu chrześcijańskiego.

▼ W czasie od 25.09. do 6.10.br JE.Ks.Bp H.Martensen przebywał w Polsce jako gość Episkopatu.
Biskupowi towarzyszył O.Andrzej Grzelak z Odense.
Biskup Martensen złożył wizytę polskim kardynałom oraz kilku biskupom.
Biskup Martensen zwiedził Łódź, Wrocław, Opole,Częstochowę,Gliwice, Katowice, Kraków, Tarnów, Tuchów i Dębicę.
Na trasie znalazły się więc tak że siedziby OO.Redomptorystów, którzy pracują na terenie Danii, SS.NMP, Niepokalanów Bł.O.M.M. Kolbe oraz Jasna Góra.
Bp Martensen wyraża się bardzo pochlebnie o organizacji pobytu, wyraża zadowolenie z przeprowadzonych rozmów z przedstawicielami kościoła w Polsce.

WIADOMOŚCI MORSKIE

⚓ W rocznicę Bitwy Oliwskiej w 1627 r.odrodzona Rzeczpospolita utworzyła Polską Marynarkę Wojenną.A oto hsitoryczna już dzisiaj treść dokumentu:

Dekret
o utworzeniu Sekcji Marynarki

Z dniem 28.11.1918 rozkazuję utworzyć marynarkę polską, mianując jednocześnie pułkownika marynarki, Bogumiła Nowotnego Szefem Sekcji Marynarki przy Min.Spraw Wojskowych.

/-/Józef Piłsudski

Warszawa, 28.11.1918 r.

⚓ W listopadzie 1924 r.ukazał się pierwszy numer miesięcznika "Morze" o objętości 8 stron i w nakładzie 3 tysiące egzemplarzy

⚓ Według danych Komisariatu Rządu w Gdyni w dniu 1.09.1938 r. ludność miasta wynosiła 122000 mieszkańców, w tym stałych - 94770 osób z przewagą mężczyzn. Dzisiaj Gdynia liczy ponad 170 tysięcy mieszkańców.

⚓ W czasie od 21.10. do 20.11. br. przebywały w porcie kopenhaskim następujące statki polskie:
t/ss Stefan Batory, m/s Dziwożona i s/s Wieczorek.
Na marginesie oznaczeń statków chcemy jakoś generalnie naszym czytelnikom wyjaśnić skróty tych oznaczeń a mianowicie: przy"Stefanie Batorym" często sami popełniamy błąd pisząc przed nazwą skrót m/s czyli z angielskiego "motor ship" a winno być t/ss co oznacza statek o napędzie turbinowo-parowym. Statki oznaczone s/s są jednostkami o napędzie parowym - steam ship.

⚓⚓⚓⚓⚓⚓

Dlaczego morze jest słone?
Pan Bóg moczy wszystkie śledzie.

Dlaczego Gdańszczanie lubią pościć?
Bo mają swoją Oliwę.

SPORT

! Historia igrzysk olimpijskich zna wiele rekordów ale jeden - ustanowiony przez Marka Spitza w ilości zdobytych medali na jedenj olimpiadzie będzie trudny do pobicia.A oto lista:

			z	s	b
Latynina	Sowiety	gimn.	9	5	4
Nurmi	Finlandia	l.a.	9	3	0
Spitz	USA	pływ.	9	1	1
Ewry	USA	l.a.	8	0	0

! Nazwisko Grabowskich znane jest w Danii bardzo dobrze i choć drugie i trzecie pokolenie nie zna już języka polskiego pamięta, że ich przodkowie przybyli na wyspy duńskie na przełomie XIX.i XX.w. Na mistrzostwach Skandynawii/19-20.07./w Kopenhadze w konkurencji nart wodnych rodzina Grabowskich ma już swoją tradycję.
Jan Grabowski/54/zawodnik a dzisiaj działacz i trener, Finn Grabowski - mistrz Danii w jeździe na nartach i Lisbeth Grabowski - mistrzyni w skokach na nartach wodnych Danii i Skandynawii a na ostatnich mistrzostwach Europy we Francji brązowa medalistka-radują nas swymi wynikami.

PRASA DUŃSKA DONOSI...

Berlingske Tidende

29.10. Polsk teater på esperanto - Teatr polski w języku esperanto anonsuje dziennik,Lalkowy Teatr "Morcinek" z Poznania.

W wiadomościach z przed 25 lat przypomina się o ucieczce St. Mikołajczyka, który oświadczył,że "naród mój jest prześladowany i uciskany przez komunistów".

31.10. Vores lykkes smed - to tytuł recenzji z pierwszego występu Teatru"Morcinek".Występ oceniono raczej nisko.

1.11. Voldtaegt - Gwałt - notatka o wzroście przestępstw w Polsce. W 1965 - 1500, 1969 - 2200 a w 1971 zanotowano 4000 wypadków.

3.11. TMH donosi w artykuliku pt. Sygehus for børn fra hele Europa /Szpital dla dzieci z całej Europy/ o budowie Centrum Zdrowia Dziecka w Polsce, któremu chcą również pomóc Duńczycy.

Ciąg dalszy PRASA DUŃSKA...

4.11. petro.pisze w artykule pt Tusinder af danske lejligheder i Polen/Tysiące duńskich mieszkań w Polsce/o podpisaniu kontraktu przez Cekop z duńską firmą T.Schmidt/Bagsvaerd/ na budowę 3750 mieszkań rocznie.

10.11. Samarbejde om renere Østersø czyli o zaoferowanej współpracy przez PRL dotyczącej nie zanieczyszczania Bałtyku mówi artykuł Hk.

• POLITIKEN •

25.10. prezentuje Teatr"Morcinek" z Poznania w notatce"Gaestespil fra Polen"/Gościnny występ z Polski/ ilustrując zdjęciem.

SAMVIRKE Nr 16 z 15.09.1972 zamieszcza artykuł Jørgen Munkebo pt.Første mandtal over vove fluesvampe og kantareller czyli o wynikach badań naukowych związanych z grzybami występującymi na terenie Danii we współpracy m.in.z Polską i Czechosłowacją.

-.-.-.-.-

W kwietniu br.ukazało się w Kopenhadze nowe czasopismo w języku duńskim "Minut" z głównym celem zwalczania ekstremistów lewicowych.
Jeśli znajdzie się dostateczna liczba abonentów - od września br.ma ukazywać się regularnie.

RÓŻNE

§ Jak co roku w lecie br.odwiedziło wielu Polaków z Danii rodziny w Polsce.Część z nich rzecz jasna odbyła podróż samochodem.Jakimż jednak było zaskoczeniem dla obu stron w kraju, gdy dowiedzieli się że odbywa się właśnie zbiórka pieniężna dla "biednych rodaków w Danii" a w kraju, że ci "biedni"przyjechali własnym samochodem.
Trzeba dodać, że wielu Polaków tu osiadłych już w ciągu pierwszego 10 lecia dorobiło się nie tylko własnego samochodu ale często i własnego domu.
Ściąganie pieniędzy od ludzi na rzeszowszczyźnie czy w poznańskim zakrawa na kpinę ze społeczeństwa w kraju a tutaj podejrzewamy, że pójdzie ona na finansowanie działalności przeciw wolnym Polakom m.in.na tzw.budowę Domu Polskiego w Kopenhadze.

§ Miło było oglądać jak generał sejmowy Stanisław Gucwa z PRL zamiast zapoznawać się z funkcjonowaniem tutejszego parlamentu z zinteresowaniem "lustrował pornogeszefty" na kopenhaskim deptaku.

W Szwecji, zamiast jednej paczki naszych carmenów, można kupić męską koszulę nylonową lub damską bluzeczkę, a butelka koniaku kosztuje prawie tyle, co rower turystyczny. U nas odwrotnie, za jedną koszulę można kupić aż 20 paczek carmenów, zaś rower kosztuje tyle, co 10 butelek doskonałego koniaku. Taniocha.

We wrocławskim "Słowie Polskim" z lipca br.znaleźliśmy tę oto notatkę/obok/. Trzeba wyjątkowej tępoty,by coś takiego publikować.

KRONIKA ŻAŁOBNA

+ W wieku 73 lat zmarła w kraju MAGDALENA SAMOZWANIEC pisarka, córka malarza Wojciecha Kossaka i siostra poetki Marii Jasnorzewskiej-Pawlikowskiej.

KSIAŻKI STARE I NOWE

Biblioteka:
Mieczysław Jastrun - Adam Mickiewicz, Den polske folkerepublik s legation i København 1957,

Ferdinand Ossendowski - Asiens vidmolerlige verden, V.Pios Boghandel-Poul Branner, København 1924,
Doris Leslie - Polonaise, przekład z j,angileskiego na duński Mogens Stark, Martins Forlag, København 1947,
Stalin s slavelejre w opracowaniu Charles A.Orr /ICFTU/ przekład z j.ang/wyd.Bruksela 1951/, Forlaget Fremad København 1952,
Sonja Kovalevsky - Liv i Rusland og Vera Vorontzoff, Nordisk Forlag, København 1910
Rejestr:
Jerzy Kosinski - Chance, Wyd.Samleren København 1972
Uznana przez "The Times" jako książka roku.Poprzednio już na rynku duńskim ukazała się powieść "Trin"/1972/ oraz "Den bekendte fugl"/1966/.

Bekanntmachung

OBWIESZCZENIE

Am 2.12.1943 ist in der Feldherrn-Allee in Warschau wiederum ein heimtückischer Überfall auf einen Mannschaftswagen der Schutzpolizei verübt worden. Hierbei wurden 5 Schutzpolizeibeamte und 1 Angehöriger der Waffen-SS getötet und einige weitere Schutzpolizeibeamte verletzt. Durch Aussagen eines bei dem Überfall beteiligten Attentäters, des Polen WOJCIECH LESAKOWSKI, geb. 1.2.23 in Dublin, wohnh. in Warschau, Zurawiastr. 26/9, steht einwandfrei fest, dass der Überfall von einer Terrorgruppe der englandhörigen Widerstandsorganisation „PZP" begangen worden ist.

Als Vergeltung hierfür habe ich die nachfolgend aufgeführten 100 Verbrecher, die durch das Standgericht der Sicherheitspolizei gemäss §§ 1 und 2 der VO. zur Bekämpfung von Angriffen gegen das deutsche Aufbauwerk im GG. vom 2.10.43 wegen Waffenbesitzes und Teilnahme an verbotenen Organisationen am 16.11. und am 2.12.43 zum Tode verurteilt worden sind, am 3.12.43 öffentlich hinrichten lassen:

Dnia 2.12.1943 r. przy ul. Puławskiej został dokonany niecny napad na samochód z żołnierzami policji porządkowej, przy czym zostało 5 urzędników policji porządkowej i 1 żołnierz SS zabitych oraz kilku innych urzędników policji porządkowej rannych. Przez zeznanie jednego zamachowca, który uczestniczył przy napadzie, Polaka WOJCIECHA LESAKOWSKIEGO, ur. dn. 1.2.23 r. w Dublinie, zamieszkałego w Warszawie, ul. Żurawia 26/9, zostało niezbicie stwierdzone, że napad powyższy został dokonany przez grupę terorystyczną organizacji tajnej „PZP", stojącej na usługach Anglii.

Jako odwet za powyższe kazałem następujących 100 zbrodniarzy, którzy zostali skazani przez sąd doraźny Policji Bezpieczeństwa na podstawie §§ 1 i 2 zarządzenia o zwalczaniu wykroczeń przeciw niemieckiemu dziełu odbudowy w Gen. Gubernatorstwie z dnia 2.10.1943 r. za posiadanie broni i udział w zabronionych organizacjach w dniach 16.11.43 r. i 2.12.43 r. na karę śmierci, w dniu 3.12.1943 r. publicznie rozstrzelać:

1.	Gajderowicz	Tadeusz	geb.	1.10.1[illegible]
2.	Szymański	Józef	„	1.2.08
3.	Pruszkiewicz	Jan	„	5.3.10
4.	Kłos	Zygmunt	„	23.12.16
5.	Pawlow	Eugeniusz	„	17.5.12
6.	Złotkowski	Zbigniew	„	24.5.24
7.	Koza	Stanisław	„	15.12.19
8.	Kościelski	Franciszek	„	4.10.22
9.	Kościelski	Tadeusz	„	10.9.24
10.	Laskowski	Władysław	„	1.5.21
11.	Pachulski	Marian	„	4.2.23
12.	Paldyna	Mieczysław	„	28.7.24
13.	Prekader	Władysław	„	3.9.12
14.	Rogala	Romuald	„	22.7.21
15.	Rudziński	Henryk	„	1.2.16
16.	Symonowicz	Piotr	„	28.5.12
17.	Trojan	Zenon	„	2.1.12
18.	Wierzbicki	Józef	„	19.3.19
19.	Zielonka	Zygmunt	„	11.11.20
20.	Zimny	Jan	„	17.12.11
21.	Froelich	Stanisław	„	8.2.04
22.	Fickie	Tadeusz	„	8.3.25
23.	Królikowski	Leonard	„	6.11.21
24.	Paradowski	Mieczysław, Feliks	„	10.10.19
25.	Kowalski	Jan	„	28.4.22
26.	Śliwiński	Henryk	„	24.2.01
27.	Owoc	Jan	„	21.4.83
28.	Trzaska	Henryk	„	29.10.12
29.	Bryła	Stefan	„	17.8.08
30.	Talarek	Stefan	„	25.12.18
31.	Nowacki	Teodor	„	13.8.02
32.	Kamiński	Kazimierz	„	4.3.22
33.	Nowacki	Stefan	„	21.9.1900
34.	Kowalski	Stanisław	„	23.11.07
35.	Tybora	Kazimierz	geb.	1[illegible].1.14
36.	Czajkowski	Mieczysław	„	19.5.98
37.	Stankiewicz	Leszek	„	25.11.23
38.	Czyżewski	Jan	„	26.6.99
39.	Stypułkowski	Witalis	„	23.9.2[illegible]
40.	Wójcik	Tadeusz	„	3.10.21
41.	Fickie	Julian	„	18.1.79
42.	Bebarski	Stanisław	„	16.1.19
43.	Dębniak	Władysław	„	9.6.20
44.	Żurek	Ludwik	„	30.8.07
45.	Słoczyński	Kazimierz	„	25.11.21
46.	Gawski	Stanisław	„	22.4.22
47.	Zaborowski	Jerzy	„	17.11.01
48.	Lisiecki	Konstantyn	„	14.7.13
49.	Czechowski	Stanisław	„	17.9.19
50.	Hauzenplas	Zdzisław	„	8.10.21
51.	Bielec	Jan-Antoni	„	20.6.21
52.	Węgrowski	Stanisław	„	1.9.17
53.	Prokurat	Władysław	„	17.5.14
54.	Pawełczyk	Tadeusz	„	5.9.20
55.	Dominiak	Henryk	„	19.10.19
56.	Kropczyński	Leonard	„	16.7.22
57.	Pracki	Jan-Wojciech	„	28.12.15
58.	Chorzela	Wiktor	„	28.12.99
59.	Zielenkiewicz	Aleksander	„	26.2.90
60.	Buyno	Tadeusz-Ludwik	„	29.10.04
61.	Karski	Jan-Władysław	„	27.6.94
62.	Dłutek	Stanisław	„	29.12.12
63.	Rozbicki	Stanisław	„	7.11.02
64.	Kołtun	Czesław	„	5.2.20
65.	Kuczyński	Bolesław	„	14.2.15
66.	Stankiewicz	Jan	„	20.3.03
67.	Kamiński	Jerzy	„	20.11.20
68.	Sułkolski	Wacław	geb.	25.2.16
69.	[illegible]	[illegible]	„	21.4.00
70.	Kotlak	Stanisław	„	24.8.22
71.	Lewandowski	Witold	„	26.2.01
72.	Bałaziński	Maksymilian	„	[illegible]
73.	Dutkiewicz	Zdzisław	„	22.3.07
74.	Moroz	Jerzy	„	21.8.17
75.	Kamiński	Józef	„	27.8.96
76.	Kamiński	Krzysztof-Antoni	„	16.8.25
77.	Szurmak	Aleksander	„	22.9.99
78.	Walczak	Kazimierz	„	12.6.01
79.	Dłużniewski	Marian	„	28.4.00
80.	Siedzieniowski	Stanisław	„	21.12.[illegible]
81.	Pietruszyński	Wojciech-Władysław	„	15.11.22
82.	Tomaszewski	Józef	„	26.2.04
83.	Tumidajski	Leszek	„	26.7.21
84.	Sulikowski	Ignacy-Józef	„	13.9.22
85.	Pytlakowski	Józef-Stanisław	„	2.3.96
86.	Bogucki	Kazimierz	„	16.6.16
87.	Dębek	Szczepan	„	2.12.96
88.	Szumiłło	Mieczysław	„	12.1.[illegible]
89.	Haberko	Zdzisław	„	1.1.18
90.	Grudziński	Stanisław	„	30.4.06
91.	Turkowski	Jan	„	14.5.19
92.	Balecki	Witold	„	15.1.25
93.	Nalecki	Czesław	„	21.3.18
94.	Dymiński	Roman	„	3.5.08
95.	Kozłowski	Bolesław	„	9.7.12
96.	Swynecki	Zygmunt	„	15.4.10
97.	Szymulski	Józef	„	30.6.05
98.	Gilski	Waldemar	„	26.2.23
99.	Gurlaga	Ryszard	„	20.3.11
100.	Bogacki	Kazimierz	„	8.2.11

Die Hingerichteten gehörten englandhörigen Widerstandsorganisationen, und zwar vorwiegend dem „PZP", an und waren zu einem Teil für einen Gnadenerweis in Aussicht genommen.

Straceni należeli do organizacji, stojących na usługach Anglii, i to przeważnie do „PZP", i byli częściowo przewidziani do ułaskawienia.

DER SS- UND POLIZEIFÜHRER
im Distrikt Warschau

Warschau, den 3. Dezember 1943.

DOWÓDCA SS- I POLICJI
na Dystrykt Warszawski

Warszawa, dnia 3. grudnia 1943 r.

JEDEN Z PLAKATÓW JAKICH W TYM CZASIE BYŁO WIELE...

N I E D R A Ż N I Ć !

Nie mówić, nie pisać, nie rysować, nie demonstrować swych myśli, przekonań...
Uzewnętrznianie swych poglądów politycznych, religijnych a nawet hobby nie należy do dobrego tonu, nie licuje z postawą"postępowego" człowieka drugiej połowy XX.wieku.
Czasem tylko ktoś coś bęknie pod nosem - jakby od niechcenia o prawdzie, sprawiedliwości i wolności; czasem tylko mimochodem napisze lub powie się coś co ma znamiona autentyczności osobistych przekonań...
Postępowanie takie acz bardzo często spotykane wśród uchodzców nie jest jednak domeną przeciętnych "zjadaczy chleba" - w większym stopniu widać to u ludzi, którym powierzono losy państwa, narodu, organizacji społecznych itd. a więc u tych którym społeczeństwo zaufanło.
Kiedyś od czasu do czasu potocznie nazywano "dyplomacją","polityką" - dzisiaj nazywa się ten rodzaj postępowania niemal powszechnie - choć wiadomo, że to obłuda, że to nie prawda.
Obojętne zresztą czy to dotyczy wyboru prezydenta USA, wizyty np. Gierka we Francji, poparcia bandytyzmu i rozboju arabskiego czy powszechnie nie przestrzegania Karty Praw Człowieka i innych z zakresu prawa międzynarodowego przez Sowiety i ich wasali choć do konwencji przystąpili i nawet przewodniczą odpowiednim organom w Organizacji Narodów Zjednoczonych.
13 dni trwała akcja 30 okrętów i 3 śmigłowców poszukujących na terytorium norweskim obcego okrętu podwodnego - według wszelkiego prawdopodobieństwa sowieckiego/polskiego?/, by czternastego dnia ogłosić, że "politycznie uznano za nie celowe kontynuowanie poszukiwań, by nie narazić na szwank sytuacji międzynarodowej..."
Wśród polityków zachodnich/nie wyłączając też polskich emigracyjnych/coraz częściej spotykamy się w dominującym stopniu z typem polityka uległego, nie czerpiącego siłę z wiary jaką wyznaje i przekonania politycznego a z prywaty jaką reprezentuje.Politycy tacy coraz mniej skutecznie bronią zasad demokracji zachodniej i wolności a przeciwnicy nie mają uznania i dążą skutecznie do wytkniętego egoistycznego celu.Można czasem zazdrościć naszym przeciwnikom - specom od unieszczęśliwiania ludzi - ich konsekwentnego prowadzenia polityki na wszystkich odcinkach: od bezograniczonej propagandy do ordynarnego szpiegostwa i dywersji uprawianej w najbardziej newralgicznych punktach zachodniego świata.
Czyż nieszczęścia zapoczątkowane taką polityką - żeby ograniczyć się tylko do czasów najnowyszych - w 1938 r., okres drugiej wojny poprzez Jałtę, powstania w Berlinie, Budapeszcie, w Poznaniu i na Wybrzeżu w 1970 r. to jeszcze za mało jak na wiek XX.?
Nikt z nas nie chce wojny, nie chce łagrów ani kacetów, nie chce bezmyślnego wyniszczania ludzi na Ziemi ale dlaczego myśląc i mówiąc o tym z głębokiego przekonania religijnego i politycznego - wierzymy w słowa belzebuba, który pod te same hasła podstawia inną treść, inną interpretację?
A poza tym w zakresie polityki społecznej - dlaczego nasz program niedostatecznie szybko realizujemy mimo posiadanych środków materialnych?
Konferencja w sprawie bezpieczeństwa w Europie jeśli nie ma być jeszcze jednym sprzysiężeniem przeciw ludzkości - musi uaktywnić narody zachodnie, społeczności emigracyjne, by zmusić naszych przedstawicieli - także Wysokiego Komisarza ONZ ds Uchodzców/s.2/

do zajęcia postawy zgodnej z demokratycznymi tradycjami narodów i wolnością pojmowaną współcześnie a nie uleganie naciskom dozorców niewolników ze wschodu tylko dlatego, żeby "nie drażnić" - dla świętego spokoju...

Kronikarz

PRAWO, KTÒRE NIGDY NIE BYŁO PRAWEM

Dzień sylwestrowy nie zawsze kojarzy się z balem, radością i wolnością.Zapewne nie był nim także dzień 31.grudnia 1968 roku dla Leona Nikulina - wtedy oskarżonego a faktycznie więźnia PRL,które mu odczytano:
Wyrok. W imieniu PRL dnia 31.12.1968 Sąd Powiatowy dla m.st.Warszawy w Wydziale VI Karnym w składzie następującym:
przewodniczący sędzia W.Szerejnuraszow
sędziowie: Z.Michałkow i J.Suchodolski
protokólant: R.Chrominska i J.Szczurowska
w obecności prokuratora Z.Bazylko i R.Zasinskiego rozpoznawały dn. 16,17, 18 i 31.XII.1968 sprawę Leona Nikulina urodzonego 23.VI.1923 w Białymstoku syna Jakuba i Barbary z d.Zylber oskarżonego o to,że:
W roku 1967/68 w Warszawie i Radomiu sporządzał w celu rozpowszechniania i rozpowszechniał pisma, ulotki oraz odezwy zawierające fałszywe wiadomości dotyczące stosunków gospodarczych i dyskrymi nacji rasowej Żydów w Polsce i Związku Radzieckim oraz polityki państw obozu socjalistycznego a następnie przekazywał je osobom celem rozpowszechniania ich między innymi przez rozgłośnię "Wolna Europa" t.j. o czyn z art.23 §1 dekretu z dnia 13.VI.1946 "O przestępstwach szczególnie niebespiecznych w okresie odbudowy i rozbudowy Państwa Polskiego"/Dz.U.Nr 30 poz.192/...
i skazuje go na trzy/3/lata więzienia i pozbawienia praw publicznych i obywatelskich praw honorowych przez okres lat trzech/3/.
Na zasadzie art.58 KK na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zalicza się oskarżonemu okres tymczasowego aresztowania od dnia 11.3.68 do dnia 31.grudnia 1968.
Wymierza oskarżonemu opłatę sądową w kwocie 1100 zł. i zasądza od niego na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania w sprawie/18370.- zł./; na zasadzie art.50 §1 KK orzeka przepadek dowodu rzeczowego w postaci maszyny do pisania z futerałem oraz ulotek i pamiętników szkalujących ZSRR i PRL,
opisanych w wykazie dowodów rzeczowych nr 83/68 z dnia 4 lipca 1968 /tom VI K 74/...

Leon Nikulin - repatriant z Sowietów, przyjechał do Polski w 1959 roku i gdy zamieszkał w Legnicy na Dolnym Sląsku nie przypuszczał, że w PRL obowiązują te same reguły i zasady z jakimi na codzień spotykał się w Sowietach: szkolenie ideologiczne, inwigilacja, uległość, upodlenie...
Jeśli więc uważał, że będąc wykładowcą historii literatury rosyjskiej w Wyższej Szkole Nauczycielskiej i redaktorem czasopisma Stowarzyszenia Rosyjskiego oraz członkiem jego zarządu głównego daje mu jakieś uprawnienia do samodzielnego myślenia, zabierania głosu na łamach czaspoism i przeciwstawiania się "linii partii" - musiał się szybko zawieść. Nie upłynęła bowiem dekada a Leon Nikulin znalazł się na ławie oskarżonych, którego epilog zakończył się wyżej podanym wyrokiem.Zapoznał się więc L.Nikulin praktycznie z Centralnym Więzieniem w Warszawie, Zakładem Karnym w Barczewie i Zakładem Karnym w Oleśnicy jako osobnik z "anomaliami psychicznymi"./s.3/

Zrozumiałe-przecież nikt zdrowy nie może występować przeciw "dobrodziejstwom" świadczonym przez sowiety i sowiecki reżym w PRL. Szczęśliwie Leon Ninkulin uniknął losu wielu Polaków i mógł emigrować. Znalazł schronienie i wolność w gościnnej Danii.
W odróżnieniu od wielu organizując sobie życie na nowo nie zadowala się "urządzeniem" a aktywnie włącza się do życia społeczno-politycznego na tutejszym terenie m.in.agitując z grupą innych uchodzców politycznych za przystąpieniem Danii do EWG, protestując - gdy sowiecki okręt zaatakował duński kuter rybacki na wodach międzynarodowych itd.
Tegoroczny sylwester dla mgr L.Nikulina nie będzie pod żadnym względem podobny ani do tych przeżytych na terenie Zw.Sowieckiego ani w PRL a życzyć tylko można, by wiedzę i doświadczenie mógł wykorzystać na emigracji dla dobra ogólnego./ESKA/

ZABAWA W "ZIELONE"

Nie ma wątpliwości na czym polegają rządy w PRL i nikt się nie łudzi/oczywista poza nieuleczalnie chorymi na komunizm/, że coś się tam zmieni w dziedzinie praworządności i wolności osobistej człowieka.
Od czasu do czasu dowiadujemy się o różnych "rewelacjach" stosowanych przez reżym ale zadziwia pomysłowość...
Ostatnio na przykład za zwolnienie się z obywatelstwa PRL przez Polaków zamieszkałych na zachodzie władze podobno żądają opłaty w wysokości 3000.- dolarów.
Nie wiadomo jeszcze tylko czy to także dotyczy członków przykładowo "Związku Polaków" w Danii, który wiernie służy tutejszej ambasadzie, Związku Polaków "Zgoda" w Niemczech itd., boć ci i bez zwolnienia z obywatelstwa odwiedzają PRL bez przeszkód a że czasem giną w wypadkach - to już inne zagadnienie.
Faktem jest, że"twardej"waluty potrzeba wielkorządcom warszawskim i to nie broń Boże na postęp techniczny kraju, na cele socjalne i zapomogi dla bezrobotnych itp. ale na przykład na zakup sześciopiętrowego XIX. wiecznego barokowego gmachu z granitu przy Madison Avenue 233 w Nowym Jorku za milion dolarów gotówką, na zwalczanie wolnej myśli polskiej na zachodzie,na akcje wywrotowe!
Przy każdej okazji płacąc reżymowi w walucie zachodniej bez względu na jaki cel oficjalnie się wpłaca - należy o tym pamiętać./StL/

● Związek Wolnych Czechosłowaków w Danii ogłosił list/Berl. Tid.26.11.72/, w którym domaga się:
1.wycofania się wszystkich sił sowieckich będących na zachód od granic Zw.Sowieckiego,
2.neutralności dla obszaru Śr. Europy wg wzoru Austrii oraz utworzenia na tym obszarze strefy bezatomowej,
3.wolnych wyborów we wszystkich państwach okupowanych przez Sowiety pod kontrolą międzynarodową.

● Dopiero skończyła się afera z okrętem podwodnym we fjordzie Songe/Norwegia/a już znów prasa podaje, że odkryto tajemniczy okręt podwodny u wybrzeży Grenlandii w zatoce Disco.
Władze duńskie przedsięwzięły odpowiednie kroki wojskowe i poinformowały o tym władze USA. Sowiecka agencja TASS w komentarzu Jurija Korniłova nazywa to "antysowiecką falą histerii rozprzestrzeniającą się w prasie niektórych państw NATO".

● Student norweski/25/zatrudniony jako dozorca w ambasadzie Norwegii w Moskwie został pod koniec listopada br.zatrzymany jako podejrzany o szpiegostwo na rzecz Zw.Sowieckiego.

LESZEK ORLIK

WIELU JEST POWOŁANYCH ALE MAŁO WYBRANYCH

Czytając emigracyjną publicystykę polityczną można odnieść niesłusznie chyba wrażenie, że treść jej się ogranicza do monologów a czasem dialogów pana X z panem Y.

Między innymi Adam Treszka dał ostatnio swój wkład do takiej "dyskusji" w artykuliku "Kawalerowie jałtańscy"/Myśl Polska nr 670/71 z 15.10.- 1.11.br./formułujący pretensje do polskiego kierownictwa politycznego emigracji w Londynie w sprawie treści zasad porozumienia w ustępie dotyczącym ziem wschodnich II.Rzeczpospolitej.

Wszystko byłoby dobrze, gdyby praktyka stosowana przez oponentów przestrzegała zasad na innym miejscu przez siebie głoszonych, gdyby nie było niejako podwójnej moralności i podwójnej miary: dla siebie i dla przeciwnika.

Duża to rzecz, że nie musimy należeć do żadnej partii, organizacji, towarzystwa - boć sam fakt należenia do czegoś lub kogoś dostatecznie nam obrzydziła PRL i to na całe życie a jeśli mimo to należymy tutaj - to zapewne z głębokiego przekonania o słuszności takiego kroku.

Szczęściem żyjemy w wolnym świecie/pod wielu względami zbyt wolnym/ i możemy się swobodnie wypowiadać, dyskutować, by przecież "...pozostawić ten świat lepszym aniżeli go zastaliśmy."

Ale na Boga - często odnoszę wrażenie, że nic nas przeszłość nie nauczyła - niektórych także ponad 30 letnia wędrówka poza krajem.

Dziwić więc może z jednej strony podkreślanie "fikcji państwa na emigracji" przez niektórych autorów publikacji a z drugiej - nadawanie swym wywodom rangi uczonych traktatów politycznych i moralizatorskich.

Czyż taka lektura ma zainteresować młodsze pokolenie urodzone na emigracji lub przybywających niemal każdego dnia rodaków z kraju? Bardzo to wątpliwe, gdyż pokolenia te dają nam zbyt często przykre pytania i jednocześnie odpowiedzi.Wydaje się iż warto wziąść pod uwagę ten fakt jeśli chcemy, by z zejściem z tego świata pokolenia walczącego nie zakończyło się życie emigracji politycznej, niepodległościowej.Polonijnych kolaborantów świadomych tego lub nie i tak jest jak na mój gust o wiele za dużo.

Nieustannie istnieje zapotrzebowanie na mądrych polityków i publicystów, na rozważnych działaczy i pokornych ideowych sług naszej wspólnej sprawy - patrząc na to wszystko z tej strony kurtyny.

Jakże inaczej brzmiały jeszcze nie tak dawno w moich uszach choćby okolicznościowe przemówienia w ramach Radia Wolna Europa "Przywódcy polityczni przemawiają do kraju" pp.Bieleckiego, Ciołkosza i innych a jakże inną treść mają różne wystąpienia w prasie polskiej wielu niestety działaczy z pod tego samego znaku.

Nie chciałbym stosować warszawskich żartów do emigracyjnej rzeczywistości jak na przykład ten, który mówi że jeden z uczestników nabożeństwa w kościele św.Krzyża podczas podniesienia nie ukląkł a indagowany przez jedną z pań odpowiedział szeptem iż jest niewierzący a tylko przeciw rządowi.

Niestety jeszcze zawsze jest zbyt wielu powołanych tutaj na emigracji a zbyt mało myślących.

Leszek Orlik

STEFAN L I S

NIE TYLKO NARVIK BEZ POLAKÒW

W programie telewizyjnym nadanym już dwukrotnie a dotyczący bitwy o Narvik w czasie II.wojny światowej opowiadano dużo i długo ale ani monatż filmowy,ani komantarz nie budził zachwytu i daleki był od obiektywizmu a szczególnie prawdy historycznej.
W programie wystąpił obecny dowaódca wojsk norweskich w stopniu generała/wówczas chorąży/ podpułkownik/wówczas sierżant/, jeden z Norwegów walczących wówczas w ramach Francuskiej Legii Cudzoziemskiej i młody pracownik naukowy.
Każdy z nich opowiadał "bajki" dla grzecznych dzieci, które być może odpowiadają mentalności Norwegów ale nie mające wartości obiektywnie historycznej a które winny być podane zarówno starszemu jak i młodszemu pokoleniuń by mogło ono wyciągnąć wnioski na przyszłość.
Pokazanie wojsk polskich na filmie/bez komentarza/i wspomnienie marginesowe o Polakach obok wojsk angielskich,"którym zależało na porcie..."- to moim zdaniem zbyt skromnie.
Wydaje się, że polityczne kierownictwo emigracji winno bardziej zwrócić uwagę na ten odcinek pracy, gdyż coraz częściej jesteśmy świadkami robienia normalnych "świnstw" choćby tylko wymienić te bardziej znane: książka "Poland" w USA lub program poświęcony 50-leciu BBC, który przypominał bardziej prywatkę u Ustinova ani żeli audycję Eurowizji.
Nie bawmy się w układnych dyplomatów w czasie, gdy powszechnym jest iż wielu odpowiedzialnych przedstawicieli mówi i czyni publicznie rzeczy nie mające nic wspólnego z klasyczną dyplomacją.

● Krytyka planów obronnych Danii i Norwegii jako członków NATO jest znana i coraz ostrzejsza ze strony pozostałych aliantów.
W samej Danii istnieje różnica zdań między ministrem obrony/socjaldemokratą/ i dowódcami wojskowymi m.in.dowódca marynarki mówi o konieczności budowy 45 nowych okrętów wojennych.
Wystarczyło to, by "Izviestia"- sowiecki organ MON skomentował przez V.Elagina, że:...NATO jest już dawno przeszkodą w odprężeniu szczególnie dla państw,które dążą do polepszenia swej sytuacji ekonomicznej..."i że"..duński plan oszczędnościowy jest bardzo roządny..."
Sami Duńczycy dają wyraz swego stosunku do całego zagadnienia, gdy piszą, że: "Dania winna jednoznacznie dać odpowiedz Sowietom, iż pamięta datę 9.kwietnia 1940 roku i że nie jest państwem które byłoby gotowe przyjąć okupacyjne siły Paktu Warszawskiego".

● "Levski" - czasopismo emigrantów politycznych Bułgarii w numerze 6/Rok I/z października 1972 publikuje odezwę grupy emigrantów z Bułgarii, Czechosłowacji, Polski, Rumunii i Rosji wzywającą do głosowania za przystąpieniem Danii do EWG a także artykuł Wiktora Wak-Swobody na temat pobytu północnej grupy wojsk sowieckich w PRL.

● Według szwedzkich danych statystycznych emigracja Szwedów w roku bieżącym będzie po raz pierwszy od 1929 r.większa o 10000 osób od imigracji.
Szczególnie dużą imigrację zanotowano w 1969 i 1970 roku,która wyrażała się odpowiednio 65000 i 77000 osób/netto 44000 i 49000 osób/.

● 26.12.1972 zmarł prezydent Harry S.Truman/88/,który po II. wojnie ratował Europę i demokrację przed przemocą komunistyczną

CZY PAŃSTWA BAŁTYCKIE SĄ POD OKUPACJĄ?

Duńska telewizja w ramach programu "Horyzont" nadała w dniu 6.12. br.audycję Peter Dalhoff Nielsena na temat sytuacji w Estonii, na Litwie i Łotwie.W programie obok prowadzącego wzięli udział: dziennikarz szwedzki Andres Küng/SR/, który odwiedził niedawno Estonię i red.Erik Vagn Jensen z Danii, który odbył podróż na Łotwę i Litwę.

Program zawierał dość poprawny komentarz podający rys historyczny aż po dzień dzisiejszy autora audycji uzupełniony przez obu redaktorów oraz pokazano fragmenty filmów dokumentalnych produkcji sowieckiej.

Wypowiedzi i komentarz kładł nacisk na następujące zagadnienia:
- państwa bałtyckie były pod obcym panowaniem przez 700 a okres od 1918 do 1940 był okresem demokratycznego rozwoju niepodległego bytu państwowego,
- związki ze Skandynawią były przed wojną bardzo silnie rozbudowane i planowano nawet stworzenie unii państw,
- stosunkow silnie podkreślono związek Polski i Litwy oraz widoczne ich piętno szczególnie w Wilnie, które jako "jedyne jest podobne do miast środkowoeuropejskich".
- Zabór tych państw przez Sowiety w czerwcu 1940 r. i w ciągu miesiąca ich inkorporacja do Zw.Sowieckiego a w konsekwencji wywóz rdzennej ludności oraz rusyfikacja całego życia.

Z punktu widzenia polskiego interesujące było podkreślenie,że Wilno ma dwa oblicza: polskie i katolickie, bardzo aktywnie występującego w obronie kościoła i jak podał dzeinnikarz szwedzki - swego czasu zebrano tam 17 tysięcy podpisów protestujących przeciw dyskryminacji religijnej.

Wilno określono także jako miasto dobrze utrzymanych kościołów katolickich i pomników historycznych a bogata ilustracja filmowa pokazująca zabytki wileńskie oraz nowe dzielnice uzupełniła cały komentarz "polski".

Ponad to stwierdzono:
- pasywność Estończyków w stosunku do władz sowieckich, którą porównano do sytuacji w obecnej Czechosłowacji,
- wzrost antysemityzmu po wojnie 6-dniowej i znaczne trudności zarobkowania dla praktykujących Żydów,
- brak wolności m.in.nie pozwolono na filmowanie czy robienie wywiadów obu redaktorom,
- nie istnieje turystyka zagraniczna, braki w zaopatrzeniu, wszędzie duże kolejki itd.choć w porównaniu do innych republik stopa życiowa jest tutaj wyższa.

W programie wystąpiło także trzech emigrantów Żydów będących już w Izraelu: adwokat i inżynier kobieta z Kowna i młody inżynier z Rygi, których wypowiedzi wskazywały na zupełną nieznajomość lub niechęć do nawet bezimiennego wypowiadania się na temat stosunków panujących w tych państwach.

Warto także odnotować reakcję rezydującego w Kopenhadze szefa sowieckiej agencji Nowosti V.Kudrasjova w związku z audycją/Berl.Tidende z 14.12.br/negującą fakty - zresztą jak zawsze, gdy ktoś mówi tutejszemu społeczeństwu prawdę.

Tym razem jednak stanęli w obronie programu:pisarz emigracyjny Łotysz Pavils Klans/11.12.br./prostujący także nieścisłości red. programu, Bent Henius - Duńczyk, który przebywał przed wojną na Łotwie prezentując orginalną listę deportowanych/15.12.br./ oraz August Koern, B.radca poselstwa Estonii w Danii/16.12.br/ co odnotowujemy z przyjemnością./StL/

poezja

leszek j.zawidran

Nie odganiaj wieczornych cieni
Jedno miejsce jest puste przy stole
Na nikogo nie czekasz wieczorem
Nie wybiegasz nerwowo do sieni

Tylko wciąż odwrócona głowa
Puste miejsce przygniata przeraża
Smutny uśmiech na zmęczonej twarzy
Już nie czekasz na kroki na schodach

Lecz w gardle dławiąca bolesna
Smutnym płaczem tęsknota się żali
Czasem czyjaś nieobecność bardziej
Niż obecność staje się cielesna

* * *

A po kolacji pomarańcze
I słodki piernik z orzechami
Herbaty rubin w filiżance
Połyskujący jak aksamit

Obrusa śnieżna biel pokryta
Archipelagiem okruszynek
I krople wschodzącego wina
Miasta z migdałów i rodzynek

Lasy z igiełki choinkowej
I ziemskie kule z bombek szklanych
I noc gasnąca noc za oknem
Połyskująca jak aksamit

* * *

Obudź się synku mały
Królowie przyjechali
Pragną ci się pokłonić

Każdy przyniósł ci w darze
Garść niespokojnych marzeń
Zbudź się i przemów do nich

Powię ci prawdę matko
Że na rozmowę gładką
Wcale nie mam ochoty

Niech darów nie przynoszą
Niech tylko cię przeproszą
Za otarte twe stopy

Za drogi oblodzone
Za twój oddech zmęczony
Za to że ludzie kłamią

I za ręce zmarznięte
Nie ja święty to święte
Jest twoje serce Mamo

Grudzień 1966

CHOPIN INSPIRUJE

Od czasu do czasu słyszy się o różnych fenomenach artystycznych. Na przykład jakiś pianista będący w "duchowym" kontakcie z którymś ze zmarłych kompozytorów jest przez niego "natchniony" i potrafi odtworzyć nowe utwory zmarłego.
Dania może się także "pochwalić" takim denomenem.Jest nim pani Karin Harms/81/, którą Towarzystwo Psychologiczne zaprosiło dla wykonania koncertu fortepianowego "nowych" utworów Chopina, które /jak powiada pani Harms/powstały w stanie hipnozy i z inspiracji wielkiego kompozytora.
Pani Harms nie zna nut i nie napisała żadnego utworu ale twierdzi, że będąc od wielu lat w kontakcie duchowym z Chopinem zapamiętuje przekazywane jej melodie i potrafi je zawsze odtworzyć.
Koncert w dniu 29.11.br.przy Blegdamsvej/Østerbrogaarden/ był już drugim koncertem p.Harms z inicjatywy tegoż towarzystwa.
"Kronika" nie była obecna na występie p.Harms ale ciekawym byłoby usłyszeć te "nowe" kompozycje bądź co bądź w 123 lata po śmierci Chopina/ek/

MATEJKO W MALBORKU

W przyszłym roku atrakcją dla turystów odwiedzających Malbork będzie słynny obraz Jana Matejki pt "Bitwa pod Grunwaldem", który będzie eksponowany w salach zamkowych.
Kończy się również odbudowa wieży widokowej o wysokości 70 m.Prócz tego w bieżącym roku rozpoczęto prace nad budową teatru letniego umieszczonego między zamkiem wysokim a średnim.Nad widownią zostanie zbudowany dach, który pozwoli na wystawianie widowisk w okresie niepogody.
Należy dodać, że architektem na zamku od przeszło lat dziesięciu jest inż.arch.Maciej Kilarski.

/ek/

21.35 (F) Det røde orkester
Vesttysk serie om en spionageorganisation, som under anden verdenskrig kæmpede mod nazisterne i Paris. Instruktion: Franz Peter Wirth.

21,50 F. Rote Kapelle
2. del: En afsløring.

W PROGRAMACH RADIA I TV

Duńskie Radio

I.	27.11.	14.15 (S) Reger - Beethoven. Reger: Serenade for fløjte, violin og bratsch, G-dur, opus 141 a. - Beethoven: Strygekvartet B-dur, opus 18 nr. 6. Marianne Müller (fløjte). Dorota Sosnowska (violin)., Maria Eva Paciorkiewicz (bratsch). Krysztof Andrzej Podejko (violin). Andrzej Wrobel (cello).
	9.12.	16.35 (S) Skandinaviske sange. Underholdningskoret. Dirigent: Jan Pazdecki.
II.	26.11.	15.15 Radioteatret. Laokoongruppen, Et skuespil af Tadeusz Rosewicz. Instruktion: Harry Katłev.
	27.11.	19.45 (S) Szymanowski - Bartok. Szymanowski: Koncert nr. 2 for violin og orkester, a-mol, opus 61. Wladyslaw Marchwinski. Dirigent: Ole Schmidt. - Bartok: Suite af ball. »Den forunderlige mandarin«, opus 19. Dirigent: Miltiades Caridis. Radiosymfoniorkestret.
	4.12.	14.15 Orkestermusik af Peder Gram. Odense Byorkester. Dirigent: Karol Stryja.
	10.12.	15.15—15.40 Radioteatret. Månen. Et revolutionsdrama af Stanislaw Grochowiak. Instruktion: Leon Feder.

TV duńska nadała intersujące audycje m.in. 27.12.reportaż o państwie kościelnym z kilkoma ciekawymi wypowiedziami:
Papieża Pawła VI.na audencji ogólnej z błogosławieństwem dla Duńczyków oraz kard.Bellini i kard. Cassarolli.

20.00 Lilleputstaten Vatikanet – en verdensmagt
Et besøg i en stat i staten i Rom, som inden for sine 43 hektar huser ca. tusind statsborgere, men dominerer et verdensrige af 600 mill. katolikker. (Sendes også 4. januar 16.25).

oraz 30.12.filmowy reportaż z Bazyliki św.Piotra pt.Tak zostaje się świętym z mszą celebrowaną przez Ojca św.

19,50 Sådan bliver man en helgen
Til pave-messe i verdens største kirke Peterskirken i Rom, hvor Paul den VI saligkårer en kommende ny helgen.

Szwedzka telewizja rozpoczęła nadawanie w progr.I siedmioodcinkowego filmu prod.zach.niem.dotyczącej szpiegowskiej działalności Leopolda Treppera vel Domba vel Leiby vel...na rzecz sowietów, której początek datuje się jeszcze przed 1939 roku.
L.Trepper mieszka obecnie w Warszawie i nie może uzyskać zezwolenia na wyjazd z PRL.Żona i jeden z synów mieszka w Kopenhadze a drugi syn przebywa w Izraelu.
W dniu 28.12.nadano I.odcinek a 30.12.drugą część i wywiad/20 min./ z Trepperem.

21,30 F. Leopold Trepper — fhv. hemmelig agent
Et interview med virkelighedens Leopold Trepper, manden bag spionorganisationen Rote Kapelle.

Z ŻYCIA ORGANIZACJI

¤ Polska Rada Społeczno-Kulturalna w Danii zorganizowała w dn. 30.11.br. wieczór poświęcony działalności Amnesti International z prelekcją p.Erika Hundewadt, który mówił o genezie, zadaniach i osiągnięciach tej pożytecznej organizacji.

¤ Tak jak w roku ubiegłym - Polska Rada S.K. organizuje sylwestrowy Bal Polski w Kopenhadze w dużej sali przy kościele św. Anny.
Bilety w przedsprzedaży na ograniczoną ilość miejsc.
Wstęp dkr.25.-

¤ Grupa emigrantów politycznych z okręgu Aarhus otrzymała list skierowany na ręce mgr L.Nikulina przez Komitet popierający przystąpienie Danii do EWG - z uznaniem za wkład pracy w okresie poprzedzającym referendum.
Treść listu:

Det er mig hermed en stor fornøjelse og glaede at kunne takke jer for jeres indsats op til den 2.oktober ved Folkeafstemningen. Mine venner og jeg var alle maget taknemmelige for jeres gode hjaelp, og idet vi haber det bedste for EF i fremtiden, sendes de venligste hilsner.
Mande hilsner
Peder Steen - Forman

¤ Towarzystwo Miłośników Nauki i Sztuki w Kopenhadze organizuje w dniu 26.12.br.świąteczne spotkanie przy kawie dla swych członków.

¤ Związek Żydów Polskich w Danii zorganizował uroczystość odsłonięcia nagrobka Bł.P.Juliusza Katz-Suchego na cmentarzu w Kopenhadze przy Vestre Kirkegaard Alle.
Przemówienia okolicznościowe wygłosili:naczelny rabin Danii Bent Melchior i przewodniczący zarządu Związku Henryk Zamorski

Z ŻYCIA KOŚCIOŁA

+ Katolicki Biskup Danii Hans L. Martensen rozpoczął 31.października br.cykl 17 odczytów publicznych częściowo w katedrze w Kopenhadze i w Rygards franske skole w Hellerup.

+ Rektor Polskiej Misji Katolickiej w Danii wydał "Komunikat" w związku z świętami Bożego Narodzenia, którym podaje się porządek polskich nabożeństw ale tylko w Kopenhadze a warto by również dowiedzieć się ile nabożeństw w j. polskim odbędzie się w innych ośrodkach polskich.

+ W pierwszą niedzielę adwentu /3.12./w parafii św.Anny a zarazem siedzibie PMK odbyła się doroczna uroczystość, która miała w tym roku wydzwięk międzynarodowy.
Z pośród ośmiu grup narodowościowych - grupa polska zaprezentowasię najokazalej.Około 20 dzieci i młodzieży wystąpiło w stosownej inscenizacji przygotowanej przez Siostry Służebniczki i p.Marię Godłoską, którym należy się serdeczne Bóg Zapłac!

+ Dom Opieki Starców prowadzony przez siostry katolickie po przebudowie otworzył swe podwoje.
W dniu 10.12.br.urządzono "Dzień otwartych drzwi", w którym liczna grupa Polaków zwiedziła ten piękny dom na Amager przy Skipper Clements Alle 13 a Siostry Służebniczki przyjmowały wiernych dobrą kawą i ciastem domowego wypieku z czego dochód przeznaczono na zakup dodatkowego sprzętu.

+ Przedwojenny podział administracyjny Polski obejmował 5 metropolii
- gnieźnieńsko-poznańską/siedziba Prymasa Kard.Augusta Hlonda/,
- warszawska, wileńska,krakowska i lwowska.

Po 1945 r. gdy Gniezno złączono unią personalną z Warszawą - w nowych okrojonych granicach z uwzględnieniem stanu na zachodnich ziemiach mamy: /dok.na str.10/

WIADOMOŚCI MORSKIE

⚓ W okresie od 21.11. do 31.12 1972 roku w procie kopenhaskim przebywały następujące statki polskie:
m/s Boginka,
s/s Brygada Makowskiego,
s/s Jedność Robotnicza,
s/s Pstrowski, Sławno, Sołdek i Wieczorek.

S P O R T

! Ludek Pachman - czeski arcymistrz w szachach, który opowiedział się za reformami społeczno-politycznymi w Czechosłowacji w 1968 r.otrzymał zezwolenie na emigrację ale w dniu 20.listopada br. został zatrzymany przy przekraczaniu granicy czesko-bawarskiej i dopiero 10 dni później zwrócono mu paszport i wypuszczono z kraju wraz z żoną i teściową.

! FIFA czyli Międzynarodowy Związek Amatorskiej Piłki Nożnej chce z powrotem wprowadzić zasadę, że piłkarze biorący udział w Mistrzostwach Swiata nie będą mogli brać udział w rozgrywkach olimpijskich.
Krok ten skierowany jest przede wszystkim przeciw państwom bloku sowieckiego, w których sport jest upaństwowiony.

! W listopadzie bawiła w Danii drużyna polskich zapaśników. Jeden z zawodników postanowił nie wracać do PRL, mianowicie Jan Tanzyna/23/, który zasili klub we Frederikshavn gdzie trenerem jest Polak Tadeusz Kachel - uchodzca z przed kilku lat.

NIEZAWINIONE KALECTWO NARODU

```
X X X   X X X   X
X   X   X   X   X
X X X   X X X   X
X       X X     X
X       X   X   X
X       X     X X X X
```

MB

METROPOLIE -/dok.ze str.9/

- warszawsko-gnieźnieńska - siedziba Prymasa Polski kard.Stefana Wyszyńskiego,
- krakowska z kard.Karolem Wojtyłą,
- wrocławska z arcybiskupem Bolesławem Kominkiem,
- poznańska - honorowa tzn.bez sufraganii, z arcybiskupen Antonim Baraniakiem.

W skład metropolii lub inaczej prowincji kościelnych wchodzą sufraganie lub diecezje z samodzielnymi biskupami ordynariuszami.

H U M O R

Po wielu, wielu latach niewidzenia Leonid Breżniew zaprosił do siebie swoją matkę.
Stara kobieta opatulona w wiejską chustę przybyła niezwłocznie.
Brażniew pokazał jej swoje wspaniałe mieszkanie na Kremlu i olbrzymie niesłychanie bogato wyposażone biuro a następnie swym Rolls-Roycem Silver Cloud zawiózł ją do swej posiadłości.
Służący uwijali się przy nich, a po wystawnej wieczerzy Breżniew oprowadził matkę po swych włościach z terenami łowieckimi, basenami itd
Stara kobieta, która nigdy dotąd nie opuszczała rodzinnej wioski na wszystko patrzyła z niemym zachwytem aż wreszcie spytała:
- Powiedz,Leonid, czy ty się nigdy nie boisz?
- Boję?... ależ czego,mamo?
- No...bo co będzie, jak Czerwoni wrócą...? /tł.aza/

/Berlingske Tidende z 20.08.1972 /

HUMOR KASZUBSKI

Nieszczelna białka -
niewierna żona.

Jaki napój jest najmocniejszy?
Woda, bo pędzi młyny i nosi okręty.

Dlaczego jest więcej bab niżli chłopów na świecie?
Bo dobergo wiadomo jest mało.

Komu każdy dzień gębę dajesz?
Ręcznikowi.

W PRASIE DUŃSKIEJ...

22.11. W przeglądzie stusunków niemieckich za lata 1944 - 1972 uwidoczniono 6.06.1950 r.podpisanie traktatu w Zgorzelcu uznającego przez Niemcy Wschodnie granicę PRL na Odrze i Nysie Ł.

Odnotowano także w innym artykule iż ambasada PRL urządziła swego czasu we Fionskim Forum w Odense wystawę plakatu.

27.11. W korespondencji z Oslo doniesiono, że władze norweskie z całą pewnością nie mogą podać o jaki okręt podwodny idzie ale wiele wskazuje, że może to być okręt polski.

2.12. Koerspondent z Londynu donosi a artykule "Nye nazi-spor spøger i Latinamerika" - o nowych śladach w poszukiwaniu hitlerowskich zbrodniarzy wojennych:Klausa Barbie, Joseph Mengele i Martina Bormanna.

3.12. Det var en polsk u-bad/To był polski okręt podwodny/donosi korespondent z Oslo,który cytuje tut.dziennik"Arbeiderbladet" stwierdzający, że władze są pewne iż to był polski okręt podwodny na wodach terytorialnych Norwegii.

7.12. w rubryce"Przed 50-laty" prasa podała, że wobec trudności ze zbiorem buraków cukrowych koniecznym było sprowadzenie 2000 polskich robotników.

12.12.Notatka "Skilsmisse"/Rozwód/ donosi o rozwodzie ks.Stanisława Radziwiłła/58/ z Lee - młodszą siostrą Jacqueline Kenedy-Onasis.

14.12. Civi.pisze, że firma F. L.Smidth z Kopenhagi zawarła największy kontrakt z PRL - na 700 milionów duńskich koron w zakresie budownictwa.

17.12. w rubryce"Przed 50-laty" donosi się o morderstwie prezydenta Gabriela Narutowicza.

15.11."Dansk er sa let at udtale" - o nauce języka duńskiego dla obcokrajowców prowadzonej przez D.F. a na ilustracji dzieci polskie i inne w przedszkolu

22.11."Hjallerup - morderen i Polen" - podaje, że poszukiwany morderca Arne Juel Petersen/31/ uciekł podobno do Polski.

AARHUS STIFTTIDENDE z dnia 31.10 br.publikuje protest przeciw sowieckiemu piractwu/Protest mod det russiske pirateri/podpisany przez grupę uchodzców politycznych z Polski, Czechosłowacji, Bułgarii, Rumunii i Rosji.

JYLLANDS POSTEN z dnia 13.09.72 przynosi artykuł o uchodzcach z Polski:Leonie Nikulinie i Józefie Parnasie pt.Jødiske forskere bragt sammen af polsk forfølgelse.

Z PRASY P.R.L.

● Część prasy zachodnioniemieckiej wydawanej przez koncern Springera prowadzi oszczerczą kampanię antypolską. Jej ostrze skierowane jest przeciwko osobom polskiego pochodzenia, które mieszkają na terenie NRF. Atakuje się przede wszystkim polonijne organizacje „Zgoda" i Związek Polaków w Niemczech. Celem tych kłamliwych publikacji jest utrudnianie normalizacji stosunków między PRL a NRF.

"Przyjaciółka" nr34 z dn 20.08.72

Naszym zdaniem jest to raczej kampania antykomunistyczna i antyszpiegowska.Obecnym władcom wcale nie zależy na realnej i szczerej poprawie stosunków między naszymi narodami.

STOLICA nr 19/1274/ z 7.05.72 Stanisław Ryszard Dobrowolski /potomek gen.Jakuba Jasinskiego?/ domaga się rekonstrukcji pomnika Sapera, który przed wojną stał w Warszawie przy zbiegu ulic 6.Sierpnia/Nowowiejskiej/ i Topolowej /Al.Niepodległości/a L.Moczulski pisze nt.Kraj - na rzecz frontu w którym daje zniekształcony"bilans"wkładu Polski w II.wojnie światowej.

kronika

LUDZKOŚĆ WOBEC PROBLEMU ŚRODOWISKA CZŁOWIEKA

Na plenarnej sesji Konferencji Narodów Zjednoczonych na temat środowiska człowieka w Stockholmie w dniu 10.czerwca br.Konrad Sieniewicz przedstawił Deklarację Swiatowej Unii Chrześcijańsko-Demokratycznej obejmującej dziewięć punktów zasadniczych, z której podajemy treść początkową i końcową deklaracji:

Chrześcijańscy demokraci, przejęci głęboko szybkim pogarszaniem się środowiska ludzkiego, hamującym pełny rozwój człowieka, zwracają uwagę uczestników Konferencji Narodów Zjednoczonych na następujące aspekty problemu:

1. Jednym z obowiązków płynących z etyki chrześcijańskiej jest unikanie szkodzenia bliźniemu.Stanowi to istotny element pojęcia wspólnego dobra, tworzącego całość wartości, z których wszyscy powinni sprawiedliwie korzystać, a któremu są podporządkowane interesy i wartości prywatne.W konsekwencji dochodzi się do tezy, że przywileje muszą być równoważone obowiązkami.Te zasady o powszechnym charakterze są podstawą polityczno-moralną, na której powinna się opierać cała polityka dotycząca środowiska ludzkiego.

...

9. Polityka naturalnego środowiska człowieka musi łączyć wszystkich ludzi dobrej woli bez względu na kierunki ideologiczne, polityczne albo społeczne, we wszystkich krajach rozwiniętych lub będących na drodze do rozwoju, w zjednoczonym wysiłku dla wspólnego dobra.

Idąc tą drogą może będzie można zapewnić rozwój podstawowych wartości człowieka, równowagę a także spokój całej ludzkości, przezwyciężyć aktualne podziały i zbliżyć narody dziś sobie nieżyczliwe, by stworzyć jeden zjednoczony świat.

■ W dniu 20.12.br. w czasie bombardowania portu Haiphong został zatopiony statek polski a 3 osoby zostały zabite - podała TV duńska.
Nic dziwnego, gdyż od początku wojny w Vietnamie statki PRL były wykorzystywane do przewozu broni na trasie porty Chin - Vietnam północny.

■ Potępianie Amerykanów stało się obsesją premiera Olof Palme a porównywanie wojny wietnamskiej z m.in.Katyniem jest conajmniej nieporozumieniem.

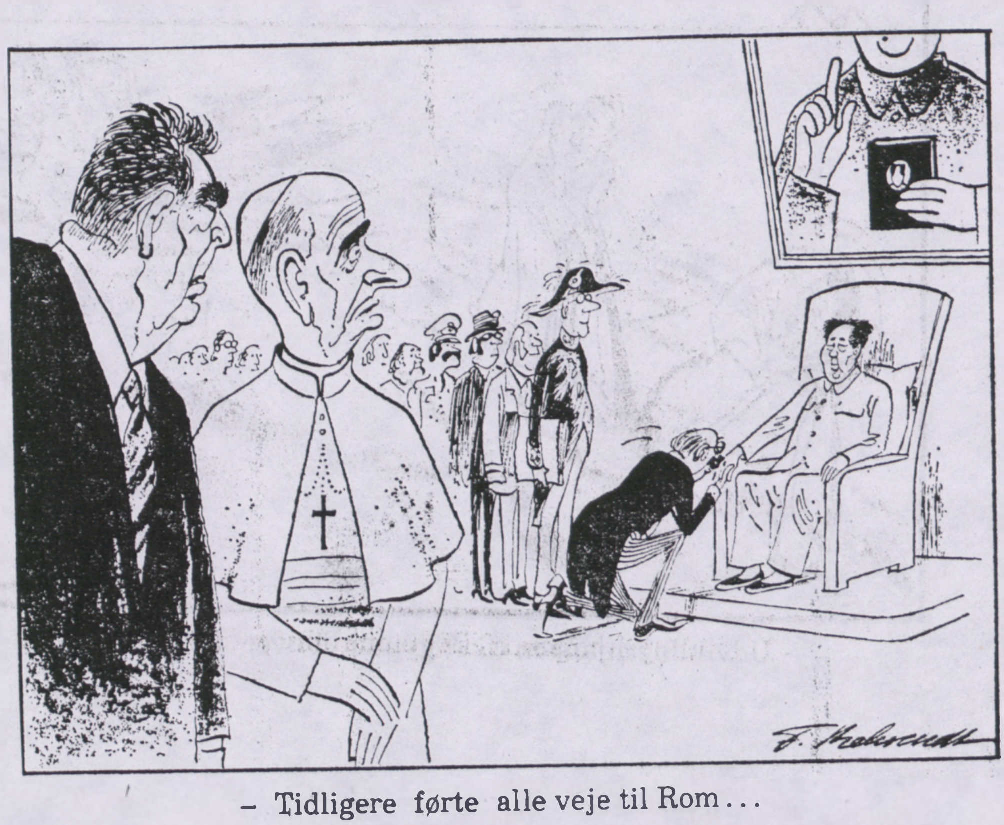
■ We wrześniu br.Dania przekroczyła liczbę 5 milionów mieszkańców.
Dane statystyczne wykazują również, że przeciętny Duńczyk żyje obecnie dłużej aniżeli 20 lat temu i tak: o ile w 1950-1955 przyjąć śmiertelność za 100 - to w czasie 1965-1970 spada ona do 86
Kopenhaga notuje w dalszym ciągu przewagę ilościową kobiet nad mężczyznami.

■ Jak podają władze duńskie w ostatnich ośmiu latach mimo prowadzenia szerokiej akcji uświadamiania seksualnego w szkołach - liczba zarażonych chorobami wenerycznymi wzrosła dwukrotnie.
W grupie młodzieży 13-15 lat notuje się nawet czterokrotny wzrost zakażenia.
Około 9000 mężczyzn i 7000 kobiet w Danii jest nosicielami chorób wenerycznych/1972/ z czego 2.5 % kobiet jest sterylizowanych.

■ Jacques Bassan - obywatel Izraela został wydalony z Danii na okres lat 10.
Bassan byłu już kilkakrotnie karany przez władze duńskie za spekulacje mieszkaniowe.

■ Nowym prezesem Zw.Lekarzy Dentystów w Danii został B.F.Reibel/48/ z Helsinge na miejsce ustępującego Christian Nissen z Hørsholm.
Wybrano także 7 z osmiu członków zarządu głównego m.in.Niels Nue Møller z Aarhus i Kirsten Carstens i Poul Skjødt z Kopenhagi.

SPIS TREŚCI 1972

– Tidligere førte alle veje til Rom…

– Udviklingshjælpen til Ægypten bliver fortsat . . .